

Kóvári László.

(Urmare.)

La pag. 19 § 6 unde D. K. L., dupa ce spune, ca Roma cea mica cu coloniile italice-grece, cu popórele Franciei, si Ispaniei de atunci a creatu limbi noue in Europa, dice: „acésta sau intemplatu si in Dacia: cu popórele de aici coloniile romane mestecate au formatu o limba (noua?), limba olaha, care astadi atata numera o vorbesce, catu pre cea magiara,“ reflectezu.

1. Cumca asertiunea acésta a D. K. in privintia amestecarei coloniilor romane cu popórele din Dacia nui demna de credintia:

a) Pentru ca la scriitorii nu se afla nici unu datu istoricu, ori vreunu argumentu de ceva tréba, cu care s'ar puté dovedi cu temei amestecarea coloniilor romane-daciene cu Dacii scapati de armele romane, care amestecare Christianu Engel o a crediatu fora de nice unu fundamentu siguru istoricu, si care o crede fórte reu si D. K. L., care simplu numai cu disa fora de ceva datu istoricu, nu merui nice o credintia in asertiunea acésta falsa din istoria Ardealului, cu carea patésa stralucita origine a Romanului, care i 'si scie originea sa romana: din traditiunea nationala parintiésea, din marturisirea scriitorilor neinteresati straini, si din scriitorii romani, si anume din istoria nemuritorului barbatu romanu, Petru Maioru, scrisa pentru inceputulu Romanilor in Dacia, tiparita in Bud'a in an. 1812 in limba romana cu litere ilirice (sén cirilice) la pag. 15—22; din Desertatiunea istorico critica despre originea Romanilor in 1857 la Te-

misióra tiparita in limb'a romana, pag. 84—106, carii scriitorii Romani sei fi folositu D. K. s'ar fi pututu convinge despre neamestecarea coloniilor romane cu Dacii —

b) Nu merue credintia asertiunea D. K. L. in privintia amestecarei coloniilor romane cu Dacii, pentuca coloniile daciene romane nu sau mestecatú de felu cu Dacii, cum vomu vedé din urmátóriele:

Dupace Dacii, cum scimu din istoria Romanilor, prin armele cele eroice ale Romanilor, si prin geniulu, si eroismulu celu mare a lui Traianu. Imper. sau invinsu, si sau resturnatu cu totulu, o parte din Daci au esitu din Dacia, si sau dusu la Sarmati, éra alta parte a remasu, cum se crede, in Dacia; acesti inse acum erau supusi Romanilor, franti, decadiuti, in numera micu fora insemnatate, varvari, nenobili, si fara de drepturi pene la Antoninu Caracalla, cu acestu felu de poporu servu, pigmeu, innobilu, varvaru, inimicu marirei romane, diversu cu originea, cu legea, si cu datinile, Romanii din Dacia, carii erau mandrii si faloosi cu sangele celu gloriosu romanu, care pe tempulu republicei romane nu se mesteca nici cu plebeii romani, pene la legea Canulia (dupa care sau concesu casatori'a intre Patricii si Plebeii), ca poporu domnitoriu in Dacia, nobilu, si cultu, si ca icóna maiestatii poporului romanu, cu injosirea sa, si cu periclitarea dreptului cetatienescu nu sau pututu mesteca nicedecatu in Dacia, si asia inca, catu se'si mute si limb'a sa romana adusa din Italia in Dacia; nu, cu atatu mai putienu, pentru ca Romanii, cum scrie si Petru Maioru despre inceputulu Romanilor in Dacia pag. 15 isi tieneau lucru de ocará mare a se casatori cu neamu strainu; si

pentru ca nici politica Romanilor nu suferă, ca sangele romanu se se mestece cu sange Dacicu, inamicu, strainu, ca nu cumva prin acea mestecare se se rumpa baierile cele tari de auru nationale, care tieneau pe coloniile romane strensu legate de Rom'a, cum sunt fii cei adeverati legati de amatu loru mama, care ia nascutu, ia nutritu, si dela care depinde tota fericirea loru: asia nepotenduse mesteca coloniile romane daciene, cu Dacii cei remasi in Dacia asemene riurilor versate in mare, sum convinsu, ca acele in adeveru nu sau mestecatu cu Dacii, cum cetimu si in istoria Romanilor la Gibbon pag. 19 tom. 2 (in limb'a germana de Johann Sponshil), si credu, ca neputendu Dacii remasi inermi nimicu in contra poporului Romana domnitoriu in Dacia, si nefiindu ei apti spre a pute trage limb'a romana domnitoria in Dacia la forma limbei dacice varvare, ci trebuindu ei a se aplica, partiei celei mai mari, si mai tari in Dacia, si fiindu astrinsi ei se asculte cantecele romane, si se joce dupa tactulu romanu, nu dupa celu Dacicu; coloniile romane din Dacia, care scieau pretia limb'a sa nationale romana, care pricepeau forte bine interesele sale nationale, si care scieau, ca natiunile lumii acestei in limba sa nationale traiescu, si inflorescu, si fora de acea se stingu, si apunu ca si stelele cele spurie de pe ceriu, limb'a romana mamésca adusa din Italia cu cea mai mare scumpetate o au tienutu in flore cuvenita unui poporu domnitoriu in Dacia, si acea, ca o ereditate parintiésca multu pretiuíta nestrícata de neputinciosii Daci o au strapusu remasitielor sale: Romaniloru parintiloru natiunei nóstre romane de astadi, in privintia caroru, si de se vede D. K. in asertiunea sa la pag. 19 a întielege amestecarea coloniilor romane numai cu Dacii, cerendu inse nessulu istoricu in punctulu amestecarei coloniilor romane cu alte popore, in reflexiunea mea la pag. aci memorata adaugu: cumca nici remasitiile coloniilor romane daciene nu sau mestecatu in Dacia cu popore straine, precum: cu poporele gotice, cu Hunii, si cu poporele slavice, ci au ramasu poporu osebítu in Dacia intre multe fatalitati viforóse conservandusi limba sa romana nevetemata in forma sa interna gramaticale, despre care pe rendu.

1. Dupace Aurelianu Imperatulu Romaniloru a delasatu Dacia Traiana Gothiloru si Vandaliloru,

remasitiile coloniilor romane daciene au venitu sub domni'a populiloru gothici: ele inse cu acei populi Germaniei nu sau mestecatu, parte pentru ur'a cea mare, ce era intre Gothi si între Romani, carii cum scrie Eonapiu nu puteau suferi numele Gothiloru; parte pentruca Romanii erau opriti a se casatorii cu varvarii, cum se afla in legile Visigothiloru tom. 3, tit 1 § 1. si parte pentruca Gothii, carii erau dintre poporele Germaniei, póte se tieneau de datina poporeloru Germaniei fratiloru loru, despre carii Corn. Tacitu istoriculu in livru despre Germani cap. 3 pag. 293 crede, ca nu se casatoriau cu alte neamuri straine, ci numai cu germanice; cumca in adeveru remasitiile coloniilor romane nu sau mestecatu in Dacia cu poporele gothice de viatia germana, se vede de acolo:

a) Ca in remasitiile coloniilor romane daciane in Romani nu se vede tipulu nationale fisicu alu germaniloru, carii cum scrie Tacitu despre germani c. 4 pag. 193 aveau ochi veneti, si peru rosieticu, nici se vede in ii tipu nationale fisicu alu Gothiloru, carii cum scrie Procopiu de bello vandalico libr. 1 c. 5 aveau pele alba, si peru galbinu;

b) Ca in limba romana a remasitiiloru coloniilor romane daciene, care e de parte de limba gothica germana ca ceriu de pamentu, nu se afla nice o afinitate;

c) ca poporele gothice sau strecuratu din Dacia si n'au fostu staveri cu locuintia între remasitiile coloniilor romane. —

2. Precum nu sau mestecatu remasitiile coloniilor romane daciene cu poporele gothice in Dacia, asia nu sau mestecatu acelea nici cu Hunii; ca, cum sau spusu mai nainte, Romanii 'si tieneau lucru de scadere a se casatori cu persóne de altu neamu, si erau si opriti a se casatori cu varvarii si ca, fiindu remanerea, si domnierea Hunniloru in Dacia nestabila de joi pene apoi, in asia scurtu tempu, incatu au domnitu Hunnii in Dacia nici ca sau pututu mesteca remasitiile coloniilor romane daciene cu Hunnii, cu unu poporu veneticu, si diversu cu limb'a, cu legea, si cu datinele. — Cumca in adeveru nu sau mestecatu remasitiile coloniilor daciene cu Hunnii se vede luminatu de acolo: a) Ca in Romani remasitiile coloniilor daciane nu se vede de felu tipu fisicu nationale alu Hunniloru, carii dupa Zozimu, Ammianu Marcelli.

nulu, Jornaude, si Sidonia Apollinare au fostu cu ochii mici cu nasu turtitu : b) ca Romanii remasi-tiele coloniелору daciene romane in limb'a sa roma-na eredita dela coloniеле romane daciene nu au nice o afinitate cu limba popórelору ce'si tragu originea sa dela Huni. — (Va urma.)

Hatiegu, 6. Decembre 1859.

Gavrilu P. m p., vicariu.

KREDINЦА ДЕШЕАРТЪ.

Съперстициознеа сѣхъ маї не ромънеште крeдинца дешертъ а жккатѣ де кьндѣ е лъмеа ла тóте попоръле пзмънтълви о роль фóрте дп-сепмьтóре, каре а стръбътътѣ шї маї стръбате дпкъ пъпъ дп зюа де асътъї прїп тóте фїбреле шї артериїле вїедеї оменештї дпчепъндѣ, нъ дпн лэгънѣ, чї дпкъ дпн нъптечеле пъскътóреї шї петрекъндъне престе тóтъ вїеца, нъ нъмаї пъпъ ла — чї шї дпн коло престе шортжлтѣ, авъндѣ маї тотѣдеазна чеа маї фаталъ дпржърїндъ шї кънънъндѣ стрїкъчънї дпфрїкошате ла семїндїї шї попоръ дптрецї; еаръ знеорї ръмъпъндѣ а фї нъмаї рїдїколе, еаръ алтеорї шї докзмінте де векимеа зпї попоръ. —

Noї ромънїї шїтїмѣ дпн партеа пóстръ, към-къ де маї мълцї секълї дпкóче сзптемѣ стрї-гадї шї важокорїдї де зпѣ попоръ дпфъшъратѣ, лъндвїтѣ шї дпкътъшатѣ де челе маї зржчоасе легътърї але крeдинцеї дешерте; апої тотѣодатъ дпн ачѣстъ кавсъ сѣхъ сзъ ачестѣ претекстѣ арънкадї дп дїспреѣзлѣ алтора. Пътемѣ пої óре нега, къмкъ крeдинца дешертъ дпн маї мълте прївїнде нъ не ар цїнеа окїї дпвълцїї шї мълїле дпфъшате? „Мъртърїсїдївъ пъкателе зпї ал-тора.“ Къ ачееа къ вомѣ черка сзъ акоперїмѣ неажънсеїе пóстре, дпкъ нъ амѣ реешїтѣ а ле шї делътърá; дпн контръ акоперїреа фъръ вїн-декареа рълълї есте пъкътоасъ шї перїкълъоасъ. Апої дечї сзъ не плекъмѣ капетеле шї сзъ ре-

кзпóштемѣ дпн фаца тэтърорѣ, къмкъ тотѣ маї зъчетѣ дптръ дпнтъперекѣ шї дпн зъбра мордїї? Съ рекзпóштемѣ; а плека дпсъ капетеле дпн ачѣстъ кавсъ нъмаї, есте атътѣ маї де прїеосѣ, къ кътѣ ачєїа карїї не плеснескѣ повъ дпн фацъ атътеа крeдинце дешерте къте ле авемѣ шї къте нъ ле авемѣ, се асѣмъпъ фóрте мълтѣ фарїсеї-лорѣ карїї авеаѣ перъшїнареа де а стрїга: мъл-дътескъ'дї цїе Dóмне къ еѣ нъ сзпнт ка чеїлалцї пъкътошї. — Чї сзъ не скъртъмѣ аполодїа пó-стръ ромънѣскъ, сзъ не лъзмѣ асътъдатъ шї дпн ачѣстъ матерїъ маї вїне не зпѣ адвокатѣ ертъ-їнѣ, кареле нъ шїа преѣтетътѣ де а кълеце дпн дїскърсърї лъпцї тóте ратърїле крeдинцеї де-шерте але маї мълторѣ попоръ европене каре трекѣ де челе маї лъмїнате; сзъ ле репродъ-чемѣ пої маї дптеїв не тóте а ле алтора; дъпъ ачееа не ва фї преа зшорѣ де а епъмъра не а ле пóстре шї а ле рълпїка дптр'о цїфъръ, апої а ле алътърá лъпгъ челе стрїпне; атъчї вомѣ кзпóште зшорѣ къте прежъдеце, сзперстї-цїзпї, певънїї шї секътърї домлескѣ не ла алдїї, къте ла пої, къте еаръш не сзпнт комъне повъ шї алтора. Ачелѣ адвокатѣ алѣ постръ пóте фї нептръ асътъдатъ, зпѣлѣ дпн чеї маї внї скрїиторї просаїчї аї цертанїлорѣ дпн тїмпълѣ постръ, кареле дпн картеа са тїтълатъ „Демокрїтос“ фаче дпн маї мълте кавїтоле о аналїсъ крeдинцеї дешерте ашеа ирекзпн ачееаш са манїфестатѣ дпн лъме сзъ челе маї дїферїте фортме шї нъ-мїрї. Фїїндѣ дпсъ къ дїсертъчънїле челе маї престе тотѣ зморїсїтїче шї пълкъте а ле нъмї-тълвї скрїиторѣ сзпнт мълтѣ маї лъпцї декътѣ ка сзъ ле пътемѣ петрече дпн кзвжптѣ дпн кзвжптѣ аїчї дпн ачесте колóне дпгъсте; фїїндкъ тотѣ-одатъ о мълдїме де іdїотїсмі аї лвї нъ се преа потѣ традъче дпн алтъ лїмѣз дптокма, фъръ а пъкътвї дпн контра ценїлвїї еї, — де ачееа не шї мърїїнїмѣ а дпшпъртъшї ачелеа каре не іп-тересѣзъ не пої нъмаї дпн есенца лорѣ, чееа че шї есте де ажънсѣ нептръ скопълѣ сзсѣ арътатѣ. —

Kredinga дешэртъ, ачаа соръ хъбъкъ а kredinga дешэрате, е воека кѣ шѣ псамълѣ оменскѣ. Kredinga дешэртъ окъпа де ексемпъл локъ не сказале челоу маѣ дпалдѣ дерегторѣ аѣ гречѣлорѣ. Къндѣ къдеа врео стеа (?), атънчѣ се кредеа къ рецѣѣ спартанѣлорѣ аѣ вѣтъматѣ не зѣѣ, шѣ попорълѣ дѣ дестрона. Оуѣ хнде ера съ плече хнѣ грекѣ, требъеа съ факъ дптълѣлѣ нашѣ къ пѣчорълѣ дрептѣ; еаръ дѣн коптръ смѣнтѣндѣ шѣ порпѣндѣ къ челѣ стънѣлѣ требъеа съ рѣмънѣлѣ акасѣ, шѣ дп ачаа зѣ нѣѣ ера ертатѣ нѣчѣ а се апропѣ де соуѣ са. Dies fasti et nefasti аѣ аптѣлорѣ гречѣ шѣ ромънѣ о'аѣ пѣстратѣ пѣнѣ шѣ дп знеле кълѣндаре де а ле нѣстре (нем-дештѣ); ѣе аколо се траѣе шѣ лънеа албастръ а месерѣшѣлорѣ (лънеа, зѣа ведѣлорѣ), мар-цеа шѣ вѣнеа сервѣторѣлорѣ шѣ а сервѣторѣлорѣ. Тотѣ античѣ кредеа дп профецѣѣ лъате дѣн сво-рълѣ пасерѣлорѣ шѣ дѣн тѣрѣнтѣале вѣтелорѣ велѣте, дп кътѣ аръспѣчѣѣ шѣ ахъгърѣѣ пѣтеа дпшелеа къ ачестеа не попорѣ дѣнѣ плакъ шѣ алѣ дпдѣплека ла орѣче ар фѣ вѣѣтѣ вѣрѣадѣѣ де статѣ шѣ командантѣѣ. Че е дрептѣ, Като шѣ Чѣчеро дп зѣлеле лорѣ дпшѣ бѣтеа жокѣ де асе-менеа секътѣрѣ але kredinga дешэрте, дп кътѣ къндѣ вѣлтѣрѣѣ се лъаръ дп кастреле (лагърълѣ) лѣѣ Помпеѣлѣ дѣнѣ корѣѣ елѣ ржъндѣ де чеѣ фрѣкошѣ ле зѣсе: „Нѣ кътва поѣ аветѣ съ не лънѣтѣлѣ къ корѣѣ?“ Кладѣѣс фѣкъ маѣ мълѣтѣ, къчѣ елѣ демъндѣ аръспѣчѣлорѣ ка съ арънече дп апъ не гѣпеле сакрѣ каре нѣ вреа съ тѣнѣлече (пентрѣкъ чѣнеа апъкасе де маѣ пѣнте а ле сътѣра). „Съ беа ла апъ дѣкъ нѣ ле есте фѣ-те,“ зѣсе дѣповълѣ дп вѣтъѣе де жокѣ. Къ тѣте ачестеа кърдѣле скрѣиторѣлорѣ романѣ Лѣвѣѣ шѣ Светонѣѣ сѣнт пресѣрате къ мълѣдѣе де есемпле але kredinga дешэрте; еаръ гречѣѣ Фѣлостратѣ шѣ Аполонѣѣ дела Тѣана вѣндърѣ хнѣ лецѣонѣ де мѣнчѣнѣ съѣ тѣгълѣ де мѣнчѣнѣ марѣ, кърорѣ асе-менеа се маѣ чѣтескъ вълмаѣ дп секолѣѣ дпгъ-перечѣмѣѣ ешѣте дела хнѣ вѣедѣ кълѣгърѣ сѣмплаѣ,

карѣѣ не атънчѣ кредеаѣ тѣте нѣмѣкърѣле. Че съ зѣчемѣ дешэре оракълѣѣ елѣно романѣ? Дп Делѣѣ шедѣа къте — о фетѣцѣ — еаръ маѣ тѣрѣзѣѣ фемеѣлѣ вѣтрѣнѣлѣ, се дпшѣѣта де фѣмълѣлѣ пѣчѣсеѣ, апоѣ спънеа орѣ къте секътѣрѣѣ о дпвѣ-дасерѣ попѣѣ зехълѣѣ, еаръ попорълѣлѣ ле крезѣлѣ не тѣте дп кърѣѣ де маѣ мълѣдѣ секълѣ. С'ар фѣ кре-зѣтѣ кънѣкъ дѣнѣче релѣдеа лѣѣ Хрѣстосѣ а стрѣ-вѣтѣтѣ ла маѣ мълѣте попорѣ, профецѣѣле мѣнчѣ-нѣсе ар фѣ требъѣтѣ съ дпчетеѣе къ тогълѣ. Де парте! Профецѣѣле шѣ мѣнчѣлѣ мѣнчѣнѣсе шѣ къ тогълѣлѣ перъшѣнѣте ш'аѣ черкатѣ порокълѣ шѣ дпшѣ маѣ чѣркъ токѣта шѣ пѣлѣ дп зѣлеле поа-стре. Чѣ нѣ требъеа съ не мѣрѣтѣлѣ преа тарѣ. Дела а. 400 пѣнѣ не ла 1500 лътеа ера мълѣтѣ маѣ стънѣлѣ де кътѣ маѣ пѣнте де ачѣеа. — Дпвѣдѣтѣра дешэре трѣчереа сѣфлетелорѣ оме-нештѣ дп аате вѣедѣтѣоре (метаморфозѣс) дпкъ а фостѣ хнѣ мѣжлокѣ мѣнчѣнатѣ де а дпшѣла не ѣменѣ шѣ ачѣеаш маѣ есте пѣлѣ акъм дп рѣ-сърѣтѣ. Доѣ бондѣ (попѣ indianѣ) вѣзълѣдѣ дозъ раѣе грасе дп къртеа хнѣѣ цѣрапче, дпчѣнърѣ съ пѣлѣгъ шѣ съ сѣсѣпѣе: Ах дп раѣеле аче-леа локъескъ сѣфлетеле пѣрѣнѣлорѣ поштрѣѣ! еаръ тѣ ле вѣѣ хѣде! — „Ба нѣ пѣрѣнте!“ — „Оаре вѣрѣватѣ-тѣѣ се ва пѣтеа копѣнѣ дела еле?“ — „Нѣ штѣѣ зѣѣ; апоѣ маѣ вѣне лъадѣле воѣ.“ Бондѣѣ лъаръ раѣеле шѣ ле тѣнкаръ ѣѣ.

Тѣте профецѣѣле шѣ оракълеле пѣгънештѣ къте аѣ фостѣ, ера маѣ пѣдѣнѣлѣ ѣегрѣдѣтѣоре дѣкътѣлѣ мѣшѣлѣле къте се фѣкърѣ дп цѣрѣле ехронѣеа къ скѣтереа демонѣлорѣ, къ мѣнчѣлѣ скорпѣте, къ стрѣгоѣ, вѣрѣжѣторѣѣ шѣ ферѣмече, къ префачерѣ маѣгѣе, къ вѣхѣтѣрѣ де аморѣ, къ шоломонърѣѣ (пѣртѣторѣ де тѣмѣщѣѣѣ шѣ пѣворѣ), къ прѣко-лѣчѣ, къ вѣѣхърѣ шѣ еспѣлѣкѣрѣ де вѣѣхърѣ, къ кѣшѣтѣрѣ де демонѣ шѣ де сѣфлетеле морѣдѣлорѣ дп валеа лѣѣ Јосафатѣ, къ пѣлѣче ш. а., фрѣка де дпгъ-печѣмѣ дп сѣре шѣ дп лънѣ, де комѣдѣ, де ах-рора бореалѣ (Nordlicht), де арѣмате че се ватѣ дп аерѣ (фата morgana), пѣлѣѣа де сѣнѣѣе, савѣѣ

дѣнокате, въртеле ши алте сѣмне черешті, дѣ каре кредеа попоръле взроне. Пе лѣгъ ачестеа астролоѣи мѣнѣиши аукасеръ ашеа де парте, дѣкѣтѣ претѣндеа къ еї сѣнт дѣсѣлаѣи де Dzeѣ, еаръ лѣмеа пѣвѣпъ ле кредеа ши ле пѣтѣа гросѣ.

(Ва зрѣа.)

Некрологъ. Протопопѣлѣ Іосіѣ Ігіанѣ.

Gratitudo rara virtus. Дѣ ачѣстѣ сѣн-гвртате дѣ кареа м'ам рѣтрасѣ де вѣпъ воїѣ спре а'мї рекъштїга дѣкаї рѣпаосѣ спїрїтѣлѣи ши сѣ пѣ стаѣ преа дѣ каеа челорѣ че де вр'о къдїва ані дѣкѣче пѣ дѣкапѣ де мїне, маї дедѣмѣ прѣсте штіреа дѣла Кѣмпенї дѣ Nr. 42 алѣ Газетеї, кѣмкъ протопопѣлѣ Іосіѣ Ігіанѣ о'а пѣтатѣ ла лѣкашеле дрепдїлорѣ; дѣсѣ къндѣ? дѣкъ ла 14. Августѣ векїа а. к., къчї ашеа ар ста дѣтр'ѣпѣ алѣ жѣрналѣ, кареле афласе къ каеа де а весї дѣ треї ліпїоре кѣмкъ Ігіанѣ а рѣпосатѣ.

Патрѣ лѣнї дѣла мѣртеа протопопѣлѣ Ігіанѣ ши дѣкъ нїмїні пѣ се гѣсї каре сѣ'лѣ дїпѣ демнѣ де а дѣпѣртѣши дѣкаї кътева трѣсѣрї дїн віѣца дѣпсѣлѣи*). Еї вїне, ши чїне а фостѣ ачелѣ Ігіанѣ, пѣптрѣка сѣ мерїте а лѣа чїнева ооте-пѣла де а'ї дескрїе віѣца, де а'ї компѣне ла некролоѣе ши панегїрїче пошпѣсе, прѣкѣмѣ се компѣнѣ дѣ опѣреа зпорѣ вїї, де каре ѳменїлорѣ ле есте фрїкѣ, челе маї вѣмбастїче поете, енкомїї, дедїкѣчнї, дѣкїпѣчнї, лїпѣ-шїтѣрї фѣрѣ мардїнї ши фѣрѣ кѣмпїтѣ. Рѣпосатѣлѣ пѣ а фостѣ нїчї літератѣ, пѣптрѣ ка сѣ

*) Кѣче челѣ маї вѣпѣ ал сѣѣ амїкѣ дїн Златна ловїтѣ тотѣ кам пе атѣчї дїн поѣ ши а треїа ѳрѣ дѣ треї ані де пердереа чеа маї греа дѣ а са фамїлїѣ, пѣ пѣтеа фї дїспѣсѣ спре ашеа чева. Оаре дѣсѣ Ігіанѣ авѣсе пѣмаї зпѣ прїетїнѣ?

авѣтѣ а'ї мѣлѣмї дѣкаї нїште традѣкѣїнї де кърѣї, де алтїнтрѣа къ тотѣлѣ нефолосїтоаре, нїчї с'а фѣкѣтѣ вреодатѣ пе фадѣ, дѣ гѣра тарѣ, къ сгѣмотѣ де тобе ши фадѣфаре, ла лѣмїна сѣтелорѣ де факле, органѣ алѣ пѣ штіѣ къторѣ дорїнде, черїнде ши пѣззїнде. Апої дѣчї, къ кътѣ а фостѣ Ігіанѣ маї мѣлѣтѣ де кътѣ ѳрїкаре алѣ копѣрате алѣ сѣѣ?

Есте преа адеврѣтѣ, кѣмкъ вѣперавїлѣлѣ вѣтрѣнѣ Іосіѣ Ігіанѣ пѣ а фостѣ къртѣрарѣ де чеї карїї стрїгѣ, пѣ вѣ атїпѣеїї де нїме къчї сѣнт сѣѣпѣтѣ, нїчї вреснѣ полїтікастрѣ каре сѣ штіе екамота мїпѣїле зшорѣ алѣпекѣтѣоре; къ тѣте ачестеа елѣ а фостѣ зпѣ вѣрѣватѣ дїн ачеї рарї, пе карїї проведїнда дѣ аеде фѣрѣ штіреа лорѣ ка сѣ фїе ѳ пѣтрѣ тарѣ дѣ канѣлѣ зпїгїлѣї, ѳмѣ фѣрѣ штіїнде дѣпалте, дѣзестратѣ дѣсѣ къ ѳ інїмѣ атѣтѣ маї повїлѣ ши маї вѣпѣ, къ ѳ тѣпѣ атѣтѣ маї лїбералѣ, къ зпѣ спїрїтѣ атѣтѣ маї modestѣ, зпѣ адеврѣтѣ моделѣ де вѣпѣтате ши дѣрнїчїѣ, каре дѣсѣ нїчї одатѣ пѣ воїа сѣ штіе стѣнга чеа че фаче дрепта. Чї Dzeеле, че кърѣндѣ се потѣ зїта ла попоръле пѣрѣсїте фачерїле де вїне! *Gratitudo rara virtus.* —

Нѣ штіѣ дѣкъ де аїчї дѣпалте се ва афла чїнева дїн чеї маї деапѣрѣне амїчї кѣпоскѣцї ши маї вѣртѣсѣ дїн чеї грѣмѣдїїї де вѣзѣтѣїле рѣпосатѣлѣї, каре сѣ пѣ'шї прѣѣете а кълеѣе дѣкаї кътева моменте маї де фѣрѣпте дїн віѣца рѣпосатѣлѣї протопопѣ; еѣ дїн парте'мї кареле дѣ тѣтѣ віѣца меа ам пѣтрекѣтѣ пѣ маї дозѣ ѳре къ дѣпсѣлѣ ши ачелеа дѣкъ дѣптре челе маї фатале дѣпѣрѣїзѣрѣї, каре дѣсѣ къ тѣте ачестеа пе кътѣ воїѣ маї авѣа зїле дѣ сѣнт даторѣ къ чеа маї фервїнте мѣлѣмїтѣ, — мѣ роѣ ка сѣ мї се деа воїѣ а'мї дескоперї дѣ пѣлїкѣ сїмѣемїнтеле теле, еарѣ маї департе а дѣпѣртѣши дїн віѣца вїнефѣкѣторѣлѣї меѣ ши алѣ пѣдїїнїї пѣмаї пе къте амѣ потѣтѣ афла дїн зїле маї векї.

Протопопъль Ігіанъ шіа пердѣтъ дитрега са фамиліз прін мортѣ, фѣѣ іхрістѣ, фѣѣка ші содіа, рѣмѣнѣндѣ ка Іовъ нѣмаі сінгрѣ. Дѣпъ ловітѣрї атѣтъ де амарѣ не каре ле пѣте сімѣді нѣмаі знѣ татѣ де фамиліз, Дзеѣ ла каре дѣпсѣлѣ а кѣзтатѣ тотѣдеазна тѣлѣгѣіереа са дитрѣ деселе рѣгѣчѣні че фѣчеа, іа лѣсатѣ нѣмаі о старѣ материалѣ дестѣлѣ де фрѣмѣсѣ. Де а маі фостѣ алтѣ ромѣнѣ арделѣнѣ кареле сѣ фіе аплекатѣ а фаче віне кѣтѣ с'а потѣтѣ маі шѣлѣтѣ, дін авереа са, апоі ачѣста фѣ протопопъль Ігіанъ. Тѣчѣмѣ де знїі непѣці аї сѣї не карїі іа крескѣтѣ кѣ старї спесе не ла шкѣле, сѣ нѣ кѣзтѣмѣ адїкѣ мерїтѣ дн ажѣторареа рѣденїлорѣ; сѣ ѣсѣ днѣсѣ ачѣї тіперї — акѣм бѣрѣвѣді — дін алѣ фамилії лѣї кѣ тотѣлѣ стрѣіне, карїі іаѣ прїїмітѣ дитр'ѣнѣ шїрѣ де анї ажѣторїлѣ де сѣбсїстїнѣ; сѣ адеверезе ачѣлѣ амплїоїатѣ ромѣнѣ прїгонїтѣ одїпїорѣ де фрѣнїзѣ шї де сарѣзѣ, кареле пѣлѣ днпашїте кѣ 12 анї а прїїмітѣ дела Ігіанъ о лѣфѣ формалѣ не кѣдїва анї дн Віена; — сѣ арате дн цїфре фостїї одїпїорѣ депѣтадї шї кредїнцарї ажѣтѣреле днтіпсе де рѣпосатѣлѣ пѣнтрѣ реешїреа кавсеї дінастїеї шї а попорѣлѣї пострѣ; сѣ спѣлѣ чѣлелалѣте клерѣлѣ . . . Еѣ днї пѣстрѣзѣ а дескоперї вѣнїлорѣ поштрїї чїтіторї нѣмаї ачѣеа че штїѣ кѣ а фѣзѣтѣ протопопъль Ігіанъ — пѣднѣмнѣатѣ де нїмїні, чї нѣмаї дін знѣ ферїчїтѣ інѣтївктѣ алѣ сѣѣ пѣнтрѣ літератѣра шї пѣвлїчїтатѣа пѣстрѣ.

Дн тоашна анѣлї 1839 репторкѣндѣмѣ дитр'о кѣлѣторїѣ дела Віена, знде ка тіпѣрѣ пѣвлїчїстѣ ромѣнѣ трѣвѣсѣмѣ а тѣ днфѣдїша не ла знїі дін бѣрѣвѣдїї де статѣ де атѣнчї, дитр'ѣна де зіле прїїміїз прїн а треїа тѣлѣ о скрїсѣре кѣ 100 фїор. мон. копв. кѣ девіса: „Десѣтѣвѣїре пѣнтрѣ кѣлѣторїа фѣкѣтѣ; сѣв ачѣа стрѣпсѣ кондїціѣне днѣсѣ: ка нїчї одатѣ сѣ нѣ черчѣтезї дѣпъ нѣмеле дѣрѣїторѣлѣї, нїчї дн жѣрналѣ сѣ нѣ пѣвлїчї.“ — Рѣпосатѣлѣ Dr. Вас. Поп дела Златна днї дескоперї апої, кѣткѣ

дѣрѣїторѣлѣ есте протопопъль Іосїфѣ Ігіанъ, кареле шї де алтѣмїнѣреа е детермінатѣ а сѣ прѣнѣмера анѣ де анѣ дѣпъ днпрецїѣрѣрї ла 2, 3, 4 пѣлѣ дн 5 ексемпларе де Газетѣ шї Фѣїѣ, дін каре апої дѣрѣїа ла ромѣнї маї ліпсїдї. Прѣсте ачѣста нѣ ера нїчї о карѣе ромѣнѣскѣ, деспре кареа Ігіанъ афлѣндѣ сѣ нѣ о фїе кѣмпѣратѣ, днѣдемнѣндѣ тотѣодатѣ шї не алѣдїї дін прецїѣрѣлѣ сѣѣ ка сѣ шї ле кѣштїѣе.

Дѣкѣ ачѣїа карїі аѣ вїѣдѣїтѣ дн апропїереа нѣмїжлѣчїтѣ а адорпїтѣлѣї дитрѣ ферїчїре ар адѣна дитр'о сѣмѣ тотѣ лібералїтѣдїле лѣї, ачѣлеаш ар ешї ла маї нѣлѣте мїї. Тотѣ асѣмѣнеа сѣмѣ ар ешї днкѣ шї дін ачѣлеа, не каре і ле апѣкарѣ знїі шї алѣдїї авѣзѣндѣ де днпѣскѣта вѣлѣтатѣ а інїмеї лѣї.

Кѣ атѣта ашї пѣтеа днкеїѣ кѣвїнтеле меле де сѣвѣнїре, дѣкѣ нѣ м'аш сїмѣдї дндаторатѣ де а мѣлѣтѣмї зѣмѣрѣї лѣї Ігіанъ днкѣ шї дн нѣмеле пѣрїнтѣлѣї мѣѣ шї алѣ фрѣдїпїлорѣ мѣї.

Сѣлѣт акѣм апрѣпе 11 анї, де кѣндѣ татѣлѣ мѣѣ, дн врѣстѣ де 63 анї, скѣпатѣ ка прїн о мїнѣне де мѣрте сілнїкѣ, болнавѣ днѣсѣ де мѣрте, депредатѣ дін тотѣ але салѣ, деспѣрѣдїтѣ маї де тоцї аї сѣї, арѣкѣкатѣ дитр'ѣнѣ карѣ цѣрѣпѣскѣ, скѣпасѣ ка прїн зрѣкїле акѣлѣї дитре мѣвдїї. Ігіанъ аззї де татѣлѣ лѣї Барїд. Атѣтаї фѣ де ажѣнсѣ ка сѣ кїѣте не копѣрателе сѣѣ ла сїне, сѣ'шї днпарѣдѣ кѣ елѣ тотѣ сарна шї пѣлѣ дн прїтѣварѣ — дн ачѣле тімѣлѣрї! — локѣїнѣа, маса, аштерѣлѣлѣ, маї дн скѣртѣ тотѣ че пѣте фаче знѣ фратѣ пѣнтрѣ фратѣ. — Пѣте фї кѣ дѣштанїї мѣї ворѣ зіче дитрѣ інїма лорѣ, кѣткѣ ачѣста фѣсѣсе о сїмпатїѣ рѣтѣчїтѣ а інїмеї лѣї Ігіанъ. Еї аѣ дрепѣтатѣ дитрѣ днцѣлесѣлѣ лорѣ, шї сѣ ле фїе де віне; чї еѣ днкѣ ам дрепѣтатѣ ка сѣ цїнѣ не Ігіанъ дитрѣ о доїѣсѣ а мѣа сѣвѣнїре шї рекѣноштїнѣ, днтокѣма ка шї не дитрега фамиліѣ Хорѣмѣзакѣ, кареа дѣпъ че дн зілеле меле де амѣрѣчѣне тѣ грѣмѣдїсерѣ кѣ нѣпѣтѣратѣ вѣлѣтѣдїї, апої днї фѣкѣ шї атѣта

pe'ndemъnape, къ пѣ сѣфери шѣ пѣ сѣфере пѣчи
пѣпѣ асѣзѣи ка сѣ'ми десконерѣс фербингеа теа
мѣлѣмѣтѣ дѣ азѣлѣ лѣмѣи.

Зерпештѣ, 26./14. Дечембре 1859.

Г. Баридѣ.

Регъле скърте де Версификациѣне
ромънѣ.

(Urmare din Nr. tr)

§ 42. Din esemnlere de mai susъ с'ар
vidѣ къ о вокалѣ финалѣ пѣмаѣ атѣнѣ с'ар пѣтѣ
elida, кѣндѣ с'ар афла dinaintea зпѣи алтѣ кѣ-
вѣптѣ че дѣчене асемине къ о вокалѣ; дѣпѣ
вокала финалѣ се пѣте дѣ версификациѣ elida
зпѣорѣ шѣ кѣндѣ кѣвѣптѣлѣ зрѣторѣ дѣчене
къ о консолѣ, сѣл кѣндѣ ea каде ла фѣнитѣлѣ
версѣлѣ, d. e.

Vin'къ mine, dragъ, vinъ,
Къ еѣ вреѣ сѣ те deprinzѣ
A domni ка о реѣнѣ
Дѣ пѣлатѣрѣ de oglinzi.

B. A.

Дѣлѣ вреа сѣ'лѣ ал'аргатѣ,
Дѣлѣ вреа сѣ'лѣ вѣлѣлѣндатѣ.

G. A.

§ 43. Дѣ атѣндохе казѣрѣлѣ дѣсѣ elizia
пѣ треѣе сѣ фѣе пѣчи кѣм сѣлѣтѣ, аша кѣтѣ сѣ
depaterze еспресѣа, сѣл сѣ продѣкѣ какофонѣе.
Аша кѣарѣ elizia сѣ'лѣ ал'в' аргатѣ din версѣлѣ
дѣтѣлѣ алѣ distixълѣ de маѣ сѣсѣ е вѣчѣоасѣ,
фѣиндѣ преа какофонѣкѣ. Асемине elizia дѣндатѣ
дела сѣжршѣтѣлѣ версѣлѣ алѣ doilea, е вѣчѣоасѣ
дѣ версѣлѣ зрѣторѣс:

Amoi de adevѣрѣ дѣндатѣ те-аѣ депѣртатѣ.

A. D.

Нѣ маѣ пѣдѣнѣ вѣчѣоасѣ сѣнт шѣ зрѣторѣлѣ
версѣрѣ:

Кѣндѣ виѣда оменѣскѣ дѣчѣтѣ а фѣ.
Dar, мѣртеа ми се пѣре к'а вѣсѣлѣ минѣе
К'а вѣптѣлѣ сѣфлѣре.

D. G.

§ 44. О дѣпѣндере а лѣченѣѣ дѣлѣлѣ
prin elizie есте, а пѣтеа зпѣорѣ сѣпрѣма о во-

калѣ шѣ ла мѣжлокѣлѣ кѣвѣптѣлѣ, пѣпѣрѣ невоѣе
de rimъ саѣ de мѣсѣрѣ, d. e.

La Venecia мѣлѣтѣ dѣвоасѣ.

B. A.

Те-аш фѣ пѣмѣтѣ фѣрѣм'сѣдѣ, черѣскѣ армонѣе.

D. G.

Ла пѣшѣ тѣ дѣгѣнтѣлѣ vechia се дескѣде,
Ivirea та еперѣнѣе о мѣе сѣлѣте'z'
Дѣлѣ грѣѣ треѣкѣтѣ не зрѣмѣдѣ, тѣпѣндѣ дѣкѣ, сѣ'ndide
Principiul marѣ спре лѣптѣ къ фреатѣтѣ сѣ'ndrѣме'z'.

§ 45. Консона л кѣндѣ формѣзѣ арѣико-
лѣлѣ масѣлѣнѣ ла сѣжршѣтѣлѣ кѣвѣптѣлѣ, се
пѣте тотѣдѣзна elida ла треѣлѣнѣлѣ.

Кѣндѣ порокѣ'шѣ скѣмѣлѣ пѣсѣлѣ
N'adъкѣ амѣ че-адѣче чеасѣлѣ.

§ 46. Дефекте де версификациѣ сѣнт тѣте
авѣзѣрѣлѣ де лѣченѣе, сѣл сѣрѣе грѣшѣлѣ де ар-
monia дѣ карѣ ар кѣдеа зпѣ версификѣторѣ дѣн
пекѣлѣлѣнѣлѣ сѣл пѣлѣаре аминѣе.

§ 47. Чѣлѣ маѣ дѣсемпѣте дефекте де
версификациѣ сѣнт: рѣтѣченѣа, иѣаѣа шѣ дѣкѣлѣ-
кареа зпѣи версѣ прѣсте алѣлѣлѣ.

§ 48. Рѣтѣченѣа есте рѣпетѣреа pimeѣ de
ла фѣнитѣлѣ версѣлѣ, ла фѣнитѣлѣ semistixълѣ дѣ-
тѣлѣ дела мѣжлокѣлѣ. ачѣлѣишѣ версѣ сѣл алѣ
версѣлѣ зрѣторѣс. Рѣтѣченѣеа е зпѣ дефектѣ
фѣрте пѣлѣлѣлѣлѣ. Аша версѣлѣ зрѣторѣс е
вѣчѣоасѣ.

— Фѣлѣла 'пѣлѣвинѣтѣ пѣкѣ, ла пѣлѣлѣтѣ de-о зпѣлѣкѣ
Боаре че с'аѣ етреѣкѣратѣ пѣсте рѣмѣра ч'аѣ статѣ;
Шѣ кѣндѣ вѣптѣ'пѣчене-а вѣте, о дѣпѣлѣлѣ, о рѣдѣкѣ
Шѣ дѣ свѣрѣлѣ еѣ стрѣвѣте пѣл' ла черѣлѣ 'пѣлѣпекѣтѣ.

D. G.

§ 49. Рѣтѣченѣа се аплѣкѣ шѣ пѣпѣрѣ кѣ-
вѣнтѣлѣ карѣ потѣ сѣ рѣмѣзе дѣнтре сѣне, кѣндѣ
еле сѣнт ашезѣте пѣмѣжлѣчѣтѣ зпѣлѣ dѣлѣ алѣ-
тѣлѣ, d. e.

Еѣ пѣ вреѣ din локѣ дѣ локѣ
Сѣ'лѣ дѣкѣ ка пѣ-зп доѣлѣокѣ.
Лѣсѣ'лѣ, ка сѣ'лѣ депѣндѣ vine
Сѣ рѣлѣлѣ тотѣ ла mine.

D. G.

§ 50. Иѣаѣа се пѣшѣте дѣлѣлѣлѣреа а

maī mьлторѣ dīфтонгърї саѣ вокале ла зп локѣ, prin каре се prodъче какофонїе дп armonїea версълї, прекъм дп версърїле зртъторѣ:

Остенеалаї авъдіе позъ
Еаръ ленеа съръчїе возъ.

D. F.

Къндѣ зїоа аѣ асфїнцїтѣ.

Аша дар, іатъ зїоа, еа аѣ сосїтѣ.

§ 51. Prin дпкълкареа зпї версѣ асъпра алтїа се дпцелеле, къндѣ фрасълѣ че къпрїнде зпѣ версѣ, пѣшї аре дпцелескїѣ денїнѣ, аша дпкътѣ требїе а се трече фъръ кътѣ де пѣцїнѣ рѣпаосѣ песте фїнїтълѣ версълї дптїз дп челѣ аѣ доїле пентрѣ а авѣ дпцелескїѣ денїнѣ. Асемепа версърї сѣнтѣ фърте вїчїоасе, прекъм зртъторїзлѣ:

Зїеле вїедеї се дъкѣ,
Оареле зїелорѣ фъгѣ
Репеде, кїаръ прекъм
Ѣнде ле рїзлї, к'зпѣ
Рїз ревърсїндъ-се'п таре
Марїне, фъндѣ, каре п'аре.

F. C.

III.

Деспре просодїа метрїкѣ, аплїкатъ дп Версїфикація модернѣ.

§ 52. Регълеле арътате пълъ аїчї сѣнтѣ сїнгърїле че предомнескѣ дп версїфикація лїмбї ромъле, каре, де шї есте о лїмбѣ фърте веке, фїїндѣ дпсѣ о лїмбѣ не'птрерънтѣ ворбїтѣ, ш'аѣ префъкътѣ патъра дъпъ тоте фазеле prin каре аѣ трекутѣ, дпфѣдомїндѣ асътїї тотѣ сѣплеца шї грація зпї лїмбї модерне.

§ 53. Аша прекъм дпсѣ лїмба ромълѣ, prin префачерїле че аѣ лзатѣ, пѣ ш'аѣ пердѣтѣ тотъшї векеа са оріцїнѣ; пе лъпгъ регълеle сїмпле але версїфикаціеї модерне, еа есте прїмїторѣ шї де метреле челе граве шї пѣтернїче

але лїмбелорѣ векеї, елїпъ шї латїпъ. Ачеастѣ леспїре дѣ о таре сѣперїорїтате версїфикаціеї ромъле асъпра версїфикаціеї алторѣ лїмбї модерне, къчї о фаче а фї, дъпре воїнцѣ, граціосѣ ка поезїа модернѣ, саѣ мїстїкѣ шї пѣтрънзѣторѣ ка просодїа метрїкѣ.

§ 54. Аплїкареа просодїеї метрїче ла версїфикація ромълѣ, фїїндѣ асътїї зпѣ обїчеїкѣ векеї шї пѣцїнѣ дптревѣнцатѣ, маї лесне се поте сгъдїа дїп регълеле просодїеї латїне. Ної пе vomѣ търцїнї пѣмаї а да орекаре лъмърїрї скърте, че потѣ фї неапърате пентрѣ къпште-реа компънерїлорѣ поетїче де фелїзлѣ метрїкѣ че се пѣстрѣзѣ саѣ се дптѣлескѣ дп лїмба ромълѣ, дптре каре поезїїле попъларе дпфѣдошѣзѣ чеа маї дпавъцїтѣ колекціе.

§ 55. Натъра поезїеї метрїче фїїндѣ къ тотълѣ осевїтѣ де ачеа а версїфикаціеї модерне, пїчї зпа дїп регълеле ачестеа, пѣ сѣнт аплїка-біле де рїгоаре ла еа*).

§ 56. Сїнгъра леце че регълѣзѣ armonїa зпї версѣ метрїкѣ есте тъсъра педелорѣ адекъ а пїчорелорѣ че'лѣ алкътвескѣ.

§ 57. Педълѣ есте зпѣ пѣтърѣ хотърѣтѣ де сїлабе лъпцї саѣ скърте, саѣ шї лъпцї шї скърте, каре, пропѣнцатѣ ла зпѣ локѣ, алкътвескѣ зпѣ тонѣ че регълѣзѣ каденца, адекъ, бѣтаїа версълї.

§ 58. Сїлабе лъпцї сѣнтѣ ачеле, пе каре гласълѣ каде къ пѣтере, прелъпцїндъсе.

§ 59. Сїлабе скърте сѣнт ачеле пе каре гласълѣ ле трече зпорѣ шї репедѣ дп про-пѣнцїе.

(Va urma)

*) Аша деъзра дп версърїле метрїче дїспаре де сїне prin каденцареа дпзїцїтѣ а педелорѣ. — Pima де асемїне пѣ есте неапъратѣ, къчї armonїa консънъреї фїнале есте авсорбїтѣ де armonїa консънъреї сїлабе-лорѣ метрїче. Де ачеса шї кїарѣ къндѣ pima есте обсерватѣ дп версърїле метрїче, еа есте фърте пѣцїнѣ дппрїжїтѣ сѣз пѣтълѣ де vedere аѣ armonїеї.